

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Ändrade regler om beskattnings- inträde vid fusion och fission

Mars 2016

Sammanfattning

I promemorian föreslås det att reglerna om beskattningsinträde genom fusion och fission ändras. Förslaget rör dels beräkningen av anskaffningsvärde för lager av finansiella instrument, dels det belopp en förpliktelse ska värderas till. Enligt förslaget ska anskaffningsvärdet respektive beloppet bestämmas efter det värde som tillgången eller förpliktelsen hade vid beskattningen i det överlåtande företaget om beskattning har skett i samband med fusionen eller fissionen. Om beskattning inte har skett vid denna tidpunkt ska i stället det värde som tillgången eller förpliktelsen skulle ha haft om beskattning skett i samband med fusionen eller fissionen ligga till grund för den svenska beskattningen.

I promemorian föreslås även att det återinförs ett krav på att ett värdepapper definitivt ska förlora sitt värde för att det ska anses avyttrat när företaget som gett ut värdepappret upplöses genom fusion eller fission.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2016.

Innehållsförteckning

1	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	4
2	Bakgrund.....	8
3	Gällande rätt.....	8
3.1	Allmänt om anskaffningsvärde och anskaffningsutgift vid beskattningsträde	8
3.2	Lager av finansiella instrument	9
4	Anskaffningsvärde för lager av finansiella instrument och värdering av förpliktelse vid beskattningsträde genom fusion eller fission.....	11
5	När ett värdepapper som har getts ut av ett företag som upplöses genom fusion eller fission ska anses avyttrat	15
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	16
7	Konsekvensanalys.....	16
8	Författningsskommentar	19

1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Häri genom föreskrivs att 20 a kap. 1, 3 och 8 §§ och 44 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 a kap.

1 §

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas vid beräkning av anskaffningsvärden och anskaffningsutgifter för tillgångar och förpliktelser som ingår i verksamheten vid beskattningsinträdet om

1. en fysisk eller juridisk persons inkomst av en näringsverksamhet eller del av en näringsverksamhet inte har beskattats på grund av att personen inte har varit skattskyldig i Sverige för verksamheten men sådan skattskyldighet inträder,

2. inkomsten i ett svenskt handelsbolag eller i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person inte har beskattats i Sverige på grund av att delägaren inte varit skattskyldig i Sverige för verksamheten men sådan skyldighet inträder,

3. verksamheten bedrivs av en utländsk juridisk person med lågbeskattade inkomster och delägaren inte varit skattskyldig för personens inkomst omedelbart före beskattningsåret,

4. inkomsten har varit undantagen från beskattning i Sverige på grund av ett skatteavtal och undantaget upphör,

5. en tillgång eller förpliktelse förs över från en näringsverksamhet eller del av en näringsverksamhet, vars inkomst inte beskattas i Sverige till samma persons näringsverksamhet eller del av näringsverksamhet, vars inkomst beskattas här, eller

6. en tillgång eller förpliktelse förs över genom en fusion eller fission från en näringsverksamhet eller del av en näringsverksamhet, vars inkomst inte tidigare har beskattats i Sverige.

Vid tillämpning av första stycket 6 ska vad som sägs om anskaffningsvärde i 3 §, anskaffningsutgift, förbättringsutgift och innehavsår i 4 §, anskaffningsutgift och förbättringsutgift i 5 § samt värdering av förpliktelse i 8 §, avse förhållandena i det överlåtande företaget.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte på verksamhet som undantagits från skattskyldighet enligt 7 kap.

Vid tillämpning av första stycket 6 ska vad som sägs om anskaffningsvärde och beskattning i 3 §, anskaffningsutgift, förbättringsutgift och innehavsår i 4 §, anskaffningsutgift och förbättringsutgift i 5 § samt värdering av förpliktelse i 8 §, avse förhållandena i det överlåtande företaget.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

3 §

Som anskaffningsvärde för lagertillgångar, pågående arbeten, kundfordringar och liknande tillgångar ska anses det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet vid beskattningsinträdet. De lagertillgångar som finns kvar vid beskattningsinträdet ska anses ha anskaffats eller tillverkats senast. Med anskaffningsvärde och verkligt värde avses detsamma som i 17 kap. 2 §.

Vid beskattningsinträde som avses i 1 § första stycket 6 ska dock som anskaffningsvärde för lagertillgångar som avses i 4 kap. 14 a–14 c §§ årsredovisningslagen (1995:1554) anses det värde som tillgångarna har tagits upp till vid beskattningen om beskattning har skett för en period som avslutats i samband med beskattningsinträdet. Om beskattning inte har skett för en sådan period ska som anskaffningsvärde anses det värde som tillgångarna skulle ha tagits upp till vid beskattningen om beskattning för en period som avslutats i samband med beskattningsinträdet hade skett. Vid tillämpning av detta stycke ska finansiella instrument som enligt 17 kap. 20 § andra stycket ingår i lagret behandlas som lagertillgångar.

Vad som sägs i andra stycket gäller bara om näringsverksamheten eller den del av näringsverksamheten som tillgångarna ingår i före beskattningsinträdet beskattats i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat med vilken Sverige har ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte som är tillämplig på de aktuella tillgångarna.

8 §

En förpliktelse ska värderas till det belopp varmed den enligt en marknadsmässig bedömning belastar verksamheten vid beskattningsinträdet. Den får dock inte tas upp till ett lägre belopp än vad den tagits upp till i räkenskaperna.

Vid beskattningsinträde som avses i 1 § första stycket 6 ska dock en förpliktelse värderas till

det belopp som den har tagits upp till vid beskattningen om beskattning har skett för en period som avslutats i samband med beskattningsinträdet. Om beskattning inte har skett för en sådan period ska förpliktelsen värderas till det belopp som den skulle ha tagits upp till vid beskattningen om beskattning för en period som avslutats i samband med beskattningsinträdet hade skett. Vid tillämpning av detta stycke ska ett finansiellt instrument som enligt 17 kap. 20 § andra stycket ingår i lagret inte anses utgöra en förpliktelse.

Vad som sägs i andra stycket gäller bara om näringsverksamheten eller den del av näringsverksamheten som förpliktelsen ingår i före beskattningsinträdet beskattats i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat med vilken Sverige har ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte som är tillämplig på den aktuella förpliktelsen.

44 kap.

8 §

Ett värdepapper anses avyttrat om det företag som gett ut det

1. försätts i konkurs och är ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening,

2. upplöses genom konkurs och är ett annat företag än ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening, eller

3. upplöses genom fusion eller fission.

Vid sådana konkurser som avses i första stycket 1 ska en kapitalförlust alltid anses definitiv när företaget försätts i konkurs.

Av 37 kap. 29 § första stycket framgår att bestämmelsen i första stycket 3 inte gäller värdepapper som innehas av det övertagande företaget vid en kvalificerad fusion eller fission.

Ett värdepapper anses avyttrat om det företag som gett ut det

1. försätts i konkurs och är ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening,

2. upplöses genom konkurs och är ett annat företag än ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening, eller

3. upplöses genom fusion eller fission *och värdepappret därigenom definitivt förlorar sitt värde.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2016.

2 Bakgrund

Nuvarande regler i 20 a kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, kan leda till dubbelbeskattning när beskattningsinträde till Sverige sker genom fusion eller fission. Härigenom finns det en risk för att reglerna motverkar affärsmässigt motiverade gränsöverskridande omstruktureringar. Nordea Bank AB publ. har uppmärksammat detta och den 15 januari 2016 lämnat en hemställan till Finansdepartementet (Fi2015/05563/S1). Banken anför att tillgångar och förpliktelser vid beskattningsinträde genom fusion eller fission bör anses ha anskaffats för de värden som tillgångarna och förpliktelserna skattemässigt har tagits upp till i den utländska staten.

I promemorian behandlas även reglerna i 44 kap. 8 § IL om avyttring av värdepapper vid fusion eller fission.

3 Gällande rätt

3.1 Allmänt om anskaffningsvärde och anskaffningsutgift vid beskattningsinträde

Reglerna om beräkning av anskaffningsvärde och anskaffningsutgift vid beskattningsinträde finns i 20 a kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL. Av reglerna följer vilket värde som tillgångar och förpliktelser ska tas upp till när de förs in till den svenska skattejurisdiktionen.

Reglerna är tillämpliga i sex olika situationer av beskattningsinträde (1 §). De fem första situationerna avser situationer när tillgångar och förpliktelser förs in i den svenska skattejurisdiktionen utan äganderättsövergång. Den sjätte situationen däremot avser situation där äganderättsövergång äger rum. Den *första* situationen innebär att skattskyldighet inträder för en fysisk eller juridisk persons inkomst av en näringsverksamhet eller del av en näringsverksamhet som inte tidigare har beskattats. Den *andra* situationen innebär att inkomsten i ett svenskt handelsbolag eller i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person ska tas upp till beskattning eftersom delägaren blivit skattskyldig i Sverige för verksamheten. Den *tredje* situationen innebär att en delägare av en utländsk juridisk person med lågbeskattade inkomster ska ta upp inkomsten till beskattning om skattskyldighet för personens inkomst inte förelåg omedelbart före beskattningsåret. Den *fjärde* situationen innebär att inkomst som tidigare varit undantagen beskattning i enlighet med ett skatteavtal ska tas upp till beskattning eftersom undantaget i skatteavtalet upphör. Den *femte* situationen innebär att en tillgång eller förpliktelse förs över till en näringsverksamhet eller del av en näringsverksamhet, vars inkomst beskattas i Sverige från samma persons näringsverksamhet eller del av näringsverksamhet, vars inkomst inte beskattas här. Den *sjätte* och sista situationen innebär att en tillgång eller förpliktelse förs över genom en fusion eller fission från en näringsverksamhet eller del av

en näringsverksamhet, vars inkomst inte tidigare har beskattats i Sverige. Med fusion avses en ombildning där samtliga tillgångar och förpliktelser hos ett företag (det överlåtande företaget) tas över av ett annat företag (det övertagande företaget) och det överlåtande företaget upplöses utan likvidation (37 kap. 3 § IL). Med fission avses en ombildning där samtliga tillgångar och andra förpliktelser hos ett företag (det överlåtande företaget) tas över av två eller flera andra företag (de övertagande företagen) och det överlåtande företaget upplöses utan likvidation (37 kap. 5 § IL),

Beräkningen av anskaffningsvärde respektive anskaffningsutgift skiljer sig för olika slag av tillgångar. Som anskaffningsvärde för *lagertillgångar, pågående arbeten, kundfordringar och liknande tillgångar* ska anses det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet vid beskattningsinträdet (2 §). Med anskaffningsvärde och verkligt värde avses detsamma som i 17 kap. 2 § IL som i sin tur hänvisar till årsredovisningslagen (1995:1554), ÅRL, lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, ÅRKL, samt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. I fråga om *tillgångar som är föremål för värdeminskningssavdrag* ska dessa anses anskaffade för anskaffningsutgiften minskad med värdeminskningssavdrag beräknade utifrån vissa procentsatser (4 §). Anskaffningsvärdet får dock inte beräknas till högre belopp än marknadsvärdet eller lägre belopp än noll. *Övriga tillgångar* än de ovan nämnda ska anses vara anskaffade till det lägsta av anskaffningsutgiften ökat med förbättringsutgifter och marknadsvärdet (5 §). Om marknadsvärdet är lägre ska tillgången i stället anses anskaffade för marknadsvärdet. Om en tillgång har förvärvats genom *arv, testamente, gåva eller bodelning* eller på liknande sätt, ska tillgången vid tillämpningen anses ha förvärvats genom närmast föregående köp, byte eller liknande förvärv (6 §).

Om överföringen av en tillgång har medfört att ett belopp som ska motsvara tillgångens marknadsvärde har tagits upp till beskattning i en annan stat ska tillgången anses ha anskaffats för detta belopp (7 §). Denna bestämmelse tillämpas bara om den andra staten ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller har ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte vad gäller den aktuella tillgången.

Även förpliktelser ska värderas vid beskattningsinträde. Förpliktelser ska värderas till det belopp varmed de enligt en marknadsmässig bedömning belastar verksamheten vid beskattningsinträdet (8 §). De får dock inte tas upp till ett lägre belopp än vad de tagits upp till i räkenskaperna.

3.2 Lager av finansiella instrument

Finansiella instrument som innehas av företag som bedriver handel med värdepapper utgör skattemässigt lager. Det innebär att det inte görs någon särskild resultatberäkning för varje enskild transaktion. Det skattemässiga resultatet beräknas i stället för lagret som helhet utifrån alla transaktioner som har genomförts under året. Resultatberäkningen görs enligt bokföringsmässiga grunder (14 kap. 2 § IL). Det innebär att

inkomster ska tas upp som intäkt och utgifter dras av som kostnad det beskattningsår som de hänför sig till i enlighet med god redovisningssed, om inget annat framgår av inkomstskattelagen. Vidare ska hänsyn tas till in- och utgående balans av lagret.

Lager i allmänhet värderas enligt den s.k. lägsta värdets princip vilket innebär att det tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet (17 kap. 3 § IL). I 17 kap. 4 § IL finns en alternativ regel som innebär att lagret får tas upp till 97 procent av det samlade anskaffningsvärdet. Denna regel får dock inte tillämpas på bland annat lånefordringar.

För lager av sådana finansiella instrument som får värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 14 a och 14 c §§ ÅRL finns särskilda skattemässiga värderingsregler i 17 kap. 19–20 c §§ IL. Som huvudregel ska de finansiella instrumenten tas upp till det verkliga värdet. Den skattskyldige får emellertid i stället ta upp lagret till det samlade anskaffningsvärdet om samtliga företag som ingår i samma intressegemenskap tar upp sina respektive lager av finansiella instrument till det samlade anskaffningsvärdet.

Enligt årsredovisningslagen kan finansiella instrument redovisas enligt två olika principer. Den ena innebär en värdering som grundar sig på anskaffningsvärdet, den andra en värdering till verkligt värde. Såvitt gäller företag som omfattas av ÅRKL gäller att finansiella instrument ska tas upp till verkligt värde om det är förenligt med 4 kap. 14 a § ÅRL (4 kap. 2 § punkt 6 ÅRKL).

När det gäller värdering som grundar sig på anskaffningsvärdet utgår årsredovisningslagen från att företagets tillgångar delas upp i två kategorier, anläggningstillgångar och omsättningstillgångar. Olika värderingsprinciper tillämpas beroende på vilket kategori det finansiella instrumentet tillhör. Detta beror i sin tur på syftet med innehavet. Om det finansiella instrumentet är avsett att innehas under en längre tidsperiod ska det värderas enligt bestämmelserna om anläggningstillgångar. Finansiella instrument som innehas kortsiktigt, t.ex. för handelsändamål, värderas i stället enligt bestämmelserna om omsättningstillgångar. Bestämmelserna om värdering av anläggningstillgångar och omsättningstillgångar är generellt utformade och tar inte särskilt sikte på finansiella instrument.

När det gäller värdering till verkligt värde av finansiella instrument finns särskilda bestämmelser om detta i 4 kap. 14 a–e §§ ÅRL. Sålunda följer att, när det inte särskilt anges annat, finansiella instrument värderas till verkligt värde. Detta värde bestäms på grundval av instrumentets marknadsvärde. Bestämmelserna om värdering av finansiella instrument till verkligt värde baserar sig på ett genomförande av ett EU-direktiv som i sin tur har tillkommit för att göra det möjligt att tillämpa internationella redovisningsprinciper (se prop. 2002/03:121).

Reglerna i årsredovisningslagen fylls ut av kompletterande normgivning. I Bokföringsnämndens allmänna råd finns regler om värdering av finansiella instrument, såvitt gäller aktiebolag, i BFNAR 2008:1 Årsredovisning i mindre aktiebolag (K2) och i BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Reglerna i K2 medger endast värdering som grundar sig på anskaffningsvärdet. I K3 är båda principerna tillåtna.

I noterade bolag tillämpas internationella redovisningsstandarder i koncernredovisningen. Detta regleras i en särskild EU-förordning¹. För närvarande innebär detta att finansiella instrument värderas med tillämpning av IAS 39. Denna standard kan antas bli ersatt med en ny standard, IFRS 9. I juridisk person tillämpas, såvitt gäller noterade bolag, en standard utgiven av Rådet för finansiell rapportering, RFR 2 Redovisning för juridiska personer. I denna anges vissa undantag och tillägg vid tillämpningen av IAS 39. Undantagen föranleds av konflikter med svensk lag eller har tillkommit därför att de försätter företaget i en annan skattesituation jämfört med andra svenska företag som tillämpar annan normgivning än IAS 39.

Utöver bestämmelser i lag och Rådets rekommendationer påverkas utformningen av finansiella rapporter för kreditinstitut och värdepappersbolag samt försäkringsföretag av föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen.

4 Anskaffningsvärde för lager av finansiella instrument och värdering av förpliktelse vid beskattningsinträde genom fusion eller fission

Förslag: Lager av finansiella instrument och förpliktelser ska vid beskattningsinträde genom fusion eller fission värderas på följande sätt.

Som anskaffningsvärde för lagertillgångar som avses i 4 kap. 14 a–14 c §§ årsredovisningslagen ska anses det värde som tillgångarna har tagits upp till vid beskattningen om beskattning har skett för en period som avslutats i samband med beskattningsinträdet. Om beskattning inte har skett för en sådan period ska som anskaffningsvärde anses det värde som tillgångarna skulle ha tagits upp till vid beskattningen om beskattning för en period som avslutats i samband med beskattningsinträdet hade skett.

En förpliktelse ska värderas till det belopp som den har tagits upp till vid beskattningen om beskattning har skett för en period som avslutats i samband med beskattningsinträdet. Om beskattning inte har skett för en sådan period ska förpliktelsen värderas till det belopp som den skulle ha tagits upp till vid beskattningen om beskattning för en period som avslutats i samband med beskattningsinträdet hade skett.

De föreslagna ändringarna gäller bara om näringsverksamheten eller den del av näringsverksamheten som tillgångarna eller förpliktelserna ingår i före beskattningsinträdet har beskattats i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat med vilken Sverige

¹ Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder.

har ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte som är tillämplig på den aktuella tillgången eller förpliktelsen.

Vid tillämpning av dessa regler ska finansiella instrument som enligt 17 kap. 20 § andra stycket inkomstskattelagen ingår i lagret behandlas som lagertillgångar och inte som förpliktelser.

Skälen för förslaget: Reglerna i 20 a kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, om beskattningsinträde är tillämpliga om en tillgång eller förpliktelse förs över genom en fusion eller fission från en näringsverksamhet eller del av näringsverksamhet, vars inkomst inte tidigare beskattats i Sverige. Enligt nuvarande regler ska som anskaffningsvärde för lager av finansiella instrument vid beskattningsinträde anses det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet.

Metoden för att beräkna anskaffningsvärde för lager av finansiella instrument vid beskattningsinträde genom fusion eller fission kan i vissa fall ge upphov till sådana skattekonsekvenser att omstruktureringar motverkas. Reglerna om beskattningsinträde kan leda till dubbelbeskattning på så sätt att en värdeuppgång av lagret beskattas både i Sverige och i den förra skattejurisdiktionen eller genom att det skattemässiga värdet i Sverige måste bestämmas som om den skattskyldige har gjort ett avdrag för en nedskrivning trots att så inte är fallet. Skattekonsekvenserna kan illustreras med följande två exempel. I exemplen förs lagertillgångar i form av finansiella instrument över till svensk skattejurisdiktion genom att ett utländskt bolag fusioneras med ett svenskt bolag.

Exempel 1. Ett lager av finansiella instrument har vid beskattningsinträdet ett verkligt värde om 110 och ett anskaffningsvärde om 100. Enligt 20 a kap. 3 § IL får lagertillgångarna anskaffningsvärdet 100 i Sverige. Vid det svenska beskattningsårets utgång uppgår det verkliga värdet till 110, vilket innebär att en intäkt om 10 ska tas upp till beskattning i Sverige. Staten där det överlåtande företaget har sin hemvist har beskattat lagret löpande till verkligt värde och värdeökningen om 10 har därför redan beskattats där. Denna värdeökning kommer således att beskattats dubbelt, både i Sverige och i den andra staten på grund av att anskaffningsvärdet vid beskattningsinträdet bestämdes till det faktiska anskaffningsvärdet.

Exempel 2. En lånefordring med anskaffningsvärde om 100 löper med fast ränta. Vid tidpunkten för beskattningsinträdet har marknadsräntan stigit. Det ”verkliga värdet” på fordringen kommer då att vara lägre än 100, säg 90. Detta motsvarar dock inte en värdenedgång som kommer att påverka värdet i bokföringen och inte heller det skattemässiga värdet. En värdenedgång som enbart beror på förändringar av marknadsräntan är inte avdragsgill. Enligt 20 a kap. 3 § IL bestäms emellertid anskaffningsvärdet till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet, dvs. till 90. När skulden, efter beskattningsinträdet, regleras genom att gäldenären betalar 100 uppstår en skattemässig vinst i övertagande företag om 10. Skälet till att vinsten uppstår är att anskaffningsvärdet vid beskattningsinträdet sattes till det lägre, verkliga värdet trots att det överlåtande företaget inte hade tillgodogjort sig motsvarande avdrag i den andra staten.

För förpliktelser gäller att de ska värderas till det belopp varmed de belastar verksamheten, dock inte lägre belopp än vad de tagits upp till i räkenskaperna. Även i förhållande till förpliktelser kan metoden för att värdera dessa vid beskattningsinträde genom fusion eller fission i vissa fall ge upphov till sådana skattekonsekvenser att omstruktureringar motverkas. Effekterna är desamma som de i exempel 2 beträffande fordringar till fast ränta. Anta att ett företag tar upp ett lån på 100 till fast ränta. Vid beskattningsinträdet har emellertid marknadsräntan sjunkit. Den faktiska skulden är fortfarande 100 men om de framtida betalningsströmmarna nuvärdesberäknas utifrån den lägre räntan kommer nuvärdet (dvs. skuldens ”verkliga värde”) att bli högre än 100, säg 110. Enligt 20 a kap. 8 § IL ska förpliktelserna värderas till verkligt värde såvida detta värde inte är lägre än det belopp som förpliktelserna har tagits upp till i räkenskaperna. Förpliktelserna ska därför värderas till 110 vid beskattningsinträdet. När gäldenären sedan betalar det faktiska lånebeloppet på 100 uppkommer det en skattemässig vinst på 10 som inte motsvaras av någon faktisk vinst.

Reglerna om anskaffningsvärde av lager av finansiella instrument och värdering av förpliktelser vid beskattningsinträde vid fusion och fission kan således ge upphov till negativa skattemässiga konsekvenser för företag som genomför sådana omstruktureringar. Effekterna är sådana att det finns en risk för att affärsmässigt motiverade omstruktureringar inte genomförs. Reglerna bör därför ändras så att risken för beskrivna negativa effekter minimeras.

Problemen med dessa regler är att värderingen av lager av finansiella instrument och förpliktelser vid beskattningsinträde kan skilja sig från den värdering som legat till grund för beskattningen i den andra skattejurisdiktionen eller från den värdering som hade legat till grund för en beskattning om en sådan hade skett vid beskattningsinträdet. Det föreslås därför att reglerna ändras så att skattemässig kontinuitet så långt möjligt ska gälla vid beskattningsinträde genom fusion eller fission.

Detta bör ske genom att det värde som tillgångarna eller förpliktelserna har tagits upp till vid beskattningen i det överlåtande företaget ska utgöra anskaffningsvärdet avseende lager av finansiella instrument respektive det belopp som förpliktelserna ska värderas till vid beskattningsinträdet. För att så långt som möjligt behålla den skattemässiga kontinuitet bör detta dock bara gälla om beskattningen avser en period som avslutats i samband med den fusion eller fission som leder till beskattningsinträdet. Så är t.ex. fallet om en verksamhet i en annan stat som upphör i och med fusionen eller fissionen uttagsbeskattas i samband med detta (jfr de svenska reglerna om uttagsbeskattning i sådana situationer i 22 kap. 5 § IL och reglerna om beskattningsinträde när tillgångar har uttagsbeskattats till marknadsvärdet i en annan stat i 20 a kap. 7 § IL). Ett annat exempel är att en fusion eller fission sker omedelbart efter en ordinarie beskattning i det överlåtande företaget, t.ex. direkt efter ett årsskifte när överlåtande företag har kalenderår som beskattningsår. Även i detta fall har en beskattning skett för en period som avslutats i samband med den fusion eller fission som leder till beskattningsinträdet.

Om lagret av finansiella instrument eller förpliktelserna har varit föremål för beskattning i det överlåtande företaget, men beskattningen avser en period som avslutats en tid före beskattningsinträdet bör detta värde

inte ligga till grund för värdet vid den svenska beskattningen. Så skulle kunna vara fallet om t.ex. lagertillgångar har beskattats i samband med ordinarie beskattning och fusionen eller fusionen sker en tid därefter. Detsamma gäller för tillgångar som har anskaffats efter senaste ordinarie beskattning, eller förpliktelser som har uppkommit därefter, men före beskattningsinträdet och som inte har varit föremål för uttagsbeskattning. I dessa fall bör i stället ett värde som baseras på en fiktiv beskattning i samband med beskattningsinträdet användas. Detta värde bör bestämmas till det värde som tillgångarna, respektive det belopp som förpliktelserna, skulle ha tagits upp till vid beskattningen om beskattning för en period som avslutats i samband med beskattningsinträdet hade skett. Det blir alltså värdet omedelbart före beskattningsinträdet enligt reglerna i den skattejurisdiktion som gäller för det överlåtande företaget som blir avgörande för värdet vid den svenska beskattningen. På så sätt blir det möjligt att även för dessa tillgångar och förpliktelser upprätthålla en skattemässig kontinuitet.

Som framgår ovan kan dagens regler om beskattningsinträde vid fusion och fission ge upphov till negativa skattemässiga konsekvenser för övertagande företag när det gäller finansiella instrument som utgör lager, som omfattas av 20 a kap. 3 § IL, och förpliktelser som avses i 20 a kap. 8 § IL. De föreslagna ändringarna bör begränsas till att omfatta sådana beskattningsinträden och sådana tillgångar och förpliktelser. Vissa typer av finansiella instrument – det torde främst gälla olika former av derivat – kan ha såväl positiva som negativa värden (dock självfallet inte samtidigt). Om det har ett positivt värde är det en tillgång och om det har ett negativt värde är det en förpliktelse. Av 17 kap. 20 § andra stycket IL framgår att ett sådant finansiellt instrument som har ett negativt värde ska anses ingå i lagret om det skulle ha ingått i lagret om det hade haft ett positivt värde. Avsikten med regeln är att en handelsportfölj ska hanteras som en helhet. Lager av finansiella instrument ska alltså hanteras på samma sätt oavsett om de finansiella instrumenten råkar ha ett positivt eller negativt värde. För att det inte ska råda någon oklarhet om finansiella instrument med ett negativt värde ska regleras av tillgångs- eller skuldparagrafen (dvs. 20 a kap. 3 eller 8 § IL) föreslås att det uttryckligen regleras att de omfattas av 3 § och inte 8 §.

Ändringarna bör utöver detta begränsas på så sätt att de bara gäller när näringsverksamheten eller den del av näringsverksamheten som tillgångarna eller förpliktelserna ingår i före beskattningsinträdet beskattats i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat med vilken Sverige har ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte som är tillämplig på de aktuella tillgångarna eller förpliktelserna.

Det kan inte uteslutas att det även i andra fall av beskattningsinträde och för andra tillgångar än lager av finansiella instrument kan uppstå inte avsedda negativa skattemässiga effekter. Det ryms dock inte inom ramen för detta lagstiftningsprojekt att analysera övriga regler om beskattningsinträde. Förslagen i denna promemoria ska därför ses som ett första steg i översynen av reglerna. I ett andra steg bör övriga regler om beskattningsinträde ses över.

5 När ett värdepapper som har getts ut av ett företag som upplöses genom fusion eller fission ska anses avyttrat

Förslag: Ett värdepapper ska anses avyttrat om företaget som gett ut det upplöses genom fusion eller fission och värdepappret därigenom definitivt förlorar sitt värde.

Skälen för förslaget: Med fusion avses enligt 37 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, en ombildning där samtliga tillgångar samt skulder och andra förpliktelser hos ett företag (det överlåtande företaget) tas över av ett annat företag (det övertagande företaget) och det överlåtande företaget upplöses utan likvidation. Med fission avses enligt 37 kap. 5 § IL en ombildning där samtliga tillgångar samt skulder och andra förpliktelser hos det överlåtande företaget tas över av två eller flera andra företag (de övertagande företagen) och det överlåtande företaget upplöses utan likvidation.

Med avyttring av tillgångar avses enligt huvudregeln i 44 kap. 3 § IL, försäljning, byte och liknande överlåtelser. När det gäller värdepapper anses en avyttring även ha skett om det företag som gett ut det träder i likvidation (44 kap. 7 § IL). Vidare anses en avyttring av ett värdepapper ha skett om det företag som gett ut det försätts i konkurs (avser svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar), upplöses genom konkurs (avser övriga företag) eller upplöses genom fusion eller fission (44 kap. 8 § IL).

Bestämmelserna om avyttring av värdepapper vid konkurs eller likvidation infördes ursprungligen i samband med skattereformen (prop. 1989/90:110). Med avyttring av egendom jämfördes då det fallet att ett värdepapper definitivt förlorar sitt värde genom att det bolag som gett ut det upplöses genom konkurs eller likvidation. I förarbetena framhölls vikten av att förlusten var slutgiltig för att värdepappret skulle anses avyttrat (a. prop. s. 392). Genom kompletteringar till reformen infördes 1991 motsvarande bestämmelser när ett bolag upplöses genom fusion (prop. 1990/91:54). I samband med att reglerna om avyttring vid fusion 1995 kompletterades med bestämmelser avseende utländska bolag slopades kravet på att ett värdepapper – för att anses som avyttrat – *definitivt ska förlora sitt värde* genom att företaget som gett ut det upplöses genom konkurs eller fusion (prop. 1994/95:25). Ändringen beskrivs i förarbetena som redaktionell. Sedan 1999 gäller reglerna även vid fissioner.

Bestämmelsen om avyttring av värdepapper vid fusion eller fission omfattar, i likhet med vad som gäller vid konkurser, inte bara aktier i det överlåtande företaget utan även andra av företaget utgivna värdepapper, t.ex. obligationer eller konvertibler. Den omständigheten att det i dag inte längre uppställs som krav att ett värdepapper definitivt ska förlora sitt värde för att det ska anses som avyttrat när företaget som gett ut det

upplöses genom fusion eller fission kan medföra att även värdepapper där förpliktelsen övertas på oförändrade villkor av övertagande företag ska anses som avyttrat vid fusionen eller fissionen. Det innebär att värdepappersinnehavaren ska beskattas för kapitalvinst eller medges avdrag för kapitalförlust trots att värdepappret i realiteten varken avyttras eller upphör. En sådan ordning var inte avsedd när bestämmelsen infördes och skulle medföra betydande olägenheter för såväl skattskyldiga som Skatteverket. Det skulle också kunna få till följd att omstruktureringar genom fusion eller fission motverkas.

Mot denna bakgrund föreslås att det – för att ett värdepapper ska anses avyttrat när företaget som gett ut det upplöses genom fusion eller fission – återinförs ett krav på att värdepappret genom fusionen eller fissionen definitivt ska förlora sitt värde.

Lagförslag

Förslaget föranleder en ändring i 44 kap. 8 § IL.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2017 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2016.

Skälen för förslaget: Det är angeläget att de nya reglerna kan börja tillämpas så fort som möjligt. Det föreslås därför att de nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2017 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2016.

7 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella effekter

Den nuvarande lagstiftningen om anskaffningsvärde för finansiella instrument och värdering av förpliktelse vid beskattningsinträde genom fusion och fission fungerar i praktiken som en stoppregel, vilket innebär att det är högst osannolikt att det finns en skattebas av lager av finansiella instrument eller av förpliktelser som dubbelbeskattas. Det är dock möjligt att exempelvis stordriftsfördelar till en viss grad kan ha kompenserat för dubbelbeskattningen en fusion eller fission medfört i tidigare fall. Det saknas dock evidens på att en sådan fusion eller fission skett tidigare. I sådana fall har det förmodligen varit en engångshändelse och utgör därmed ingen skattebas.

Förslaget om avyttring av värdepapper vid fusion eller fission innebär att den aktuella bestämmelsen ges den innebörd som var avsedd vid

införandet och som motsvarar, såvitt framkommit, hur bestämmelsen tillämpas i praktiken.

Sammanfattningsvis bedöms förslagen i promemorian inte ha några offentligfinansiella effekter.

Förenlighet med EU-rätten

Förslagen i promemorian bedöms vara förenliga med EU-rätten.

Effekter för företag och privatpersoner

Förslaget om anskaffningsvärde för finansiella instrument och värdering av förpliktelse vid beskattningsinträde genom fusion och fission kommer att undanröja de skattemässiga hindren för sådana omstruktureringar. Detta är positivt för företagen. Förslaget innebär att anskaffningsvärdet av finansiella instrument och värderingen av förpliktelser utgår från värdet i den stat där överlåtande företag beskattats. Detta är uppgifter som företagen har tillgång till. Förslaget påverkar heller inte mängden uppgifter som företag måste lämna. Förslaget bedöms därför endast medföra marginella administrativa effekter för företagen.

När det gäller förslaget om avyttring av värdepapper vid fusion eller fission bedöms en tillämpning i enlighet med den aktuella bestämmelsens nuvarande utformning medföra betydande olägenheter för innehavare av sådana värdepapper och därför kunna få till följd att omstruktureringar genom fusion eller fission motverkas. Förslaget bedöms därför vara positivt för företag och privatpersoner.

Effekter för myndigheter och domstolar

Förslagen om anskaffningsvärde för finansiella instrument och värdering av förpliktelser vid beskattningsinträde genom fusion eller fission kan komma att innebära att företag i större utsträckning väljer att flytta sin skatterättsliga hemvist till Sverige. Förslaget bedöms dock inte öka antalet tvister om anskaffningsvärde för lager av finansiella instrument respektive värdering av förpliktelser vid beskattningsinträde. Eventuella tillkommande utgifter för Skatteverket ska hanteras inom befintliga och beräknade anslagsramar inom utgiftsområdet. Några särskilda informationsinsatser bedöms inte behövas. För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslaget inte få någon budgetpåverkan.

Förslaget om avyttring av värdepapper vid fusion eller fission bedöms inte få någon budgetpåverkan för Skatteverket eller de allmänna förvaltningsdomstolarna. Några särskilda informationsinsatser bedöms inte heller att behövas med anledning av detta förslag.

Övriga effekter

Förslagen i promemorian bedöms inte ha några nämnbara effekter när det gäller jämställdheten mellan kvinnor och män eller andra effekter.

Alternativa lösningar

För att undvika att affärsmässigt motiverade fusioner och fissioner motverkas av reglerna om beskattningsinträde i nu aktuella situationer föreslås att ingångsvärdet vid den svenska beskattningen ska baseras på

det värde som lagertillgångarna eller förpliktelseerna hade vid en faktisk eller fiktiv beskattning i den andra skattejurisdiktionen. Bedömningen är att det inte finns någon lämplig alternativ lösning.

Förslaget om avyttring av värdepapper vid fusion eller fission innebär att den aktuella bestämmelsen ges den innebörd som var avsedd vid införandet. Det bedöms inte möjligt att åstadkomma detta på något annat sätt.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

20 a kap.

1 §

Av ändringen i *andra stycket* följer att vid tillämpningen av 3 § ska vad som sägs om beskattning avse förhållandena i det överlåtandet företaget. Ordet beskattning förekommer i 3 § andra stycket, som bara avser beskattningsinträde enligt 1 § första stycket 6.

3 §

I paragrafen regleras anskaffningsvärde för lagertillgångar, pågående arbeten, kundfordringar och liknande tillgångar vid beskattningsinträde.

I fråga om anskaffningsvärde för vissa lagertillgångar vid beskattningsinträde genom fusion eller fission ska bestämmelserna i det nya *andra stycket* tillämpas. De lagertillgångar som avses är dels derivat-instrument och andra finansiella instrument som får tas upp till sitt verkliga värde i årsredovisningen (4 kap. 14 a och 14 c §§ årsredovisningslagen [1995:1554]), dels vissa andra tillgångar och skulder som inte får tas upp till sitt verkliga värde i årsredovisningen (4 kap. 14 b § årsredovisningslagen). Vid tillämpning av *andra stycket* ska även finansiella instrument som har negativa värden men som enligt 17 kap. 20 § *andra stycket* anses ingå i lagret behandlas som lagertillgångar.

Det beskattningsinträde som avses i *andra stycket* är när tillgångar har förts över genom fusion eller fission från en näringsverksamhet eller del av en näringsverksamhet, vars inkomst inte tidigare har beskattats i Sverige. Om fusionen eller fissionen utlöser beskattning i den aktuella näringsverksamheten ska det belopp som lagertillgångarna har tagits upp till vid beskattningen anses som anskaffningsvärde vid den svenska beskattningen. Även om fusionen eller fission i sig inte utlöser beskattning men beskattning ändå sker i samband med beskattningsinträdet ska det belopp som tillgångarna har tagits upp till vid beskattningen anses som anskaffningsvärde. Ett exempel på detta är när fusionen eller fissionen sker omedelbart efter en ordinarie beskattning i det överlåtande företaget, t.ex. direkt efter ett årsskifte när överlåtande företag har kalenderår som beskattningsår. Om tillgångarna har tagits upp till beskattning före beskattningsinträdet, men beskattningen inte avser en period som avslutats i samband med beskattningsinträdet, ska värdet vid beskattningen inte ligga till grund för beräkningen av det svenska anskaffningsvärdet. I sådana fall, och även om lagertillgångarna inte har tagits upp till beskattning över huvud taget, t.ex. för att de har förvärvats efter den senaste beskattningen i den andra skattejurisdiktionen, ska i stället ett fiktivt värde anses som anskaffningsvärde. Detta fiktiva värde utgör det värde tillgångarna skulle ha tagits upp till om fusionen eller fissionen hade utlöst beskattning, dvs. om beskattning hade skett för en period som avslutats i samband med beskattningsinträdet. När en period för vilken beskattning har skett påbörjats har ingen betydelse för tillämpningen av förevarande paragraf. Det är bara när den aktuella perioden avslutats –

om det skett i samband med beskattningsinträdet eller inte – som har betydelse.

Av 1 § andra stycket framgår att med beskattning i andra stycket avses förhållandena i det överlåtande företaget. Det är alltså den verkliga eller fiktiva beskattningen i det överlåtande företaget, av de aktuella lagertillgångarna och enligt de regler som gäller för det överlåtande företaget, som är avgörande för anskaffningsvärdet vid beskattningsinträdet.

Tredje stycket, som är nytt, innehåller en begränsning av tillämpningen av andra stycket. Andra stycket ska bara tillämpas om näringsverksamheten eller den del av näringsverksamheten som lagertillgångarna ingår i före beskattningsinträdet beskattats i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i en stat med vilken Sverige har ingått ett skatteavtal med en artikel om informationsutbyte som är tillämplig på de aktuella tillgångarna. Det har ingen betydelse för tillämpningen av detta stycke om de aktuella tillgångarna har beskattats eller inte. Med ”tillgångarna” avses i detta stycke sådana lagertillgångar som avses i andra stycket, inklusive sådana finansiella instrument som enligt sista meningen i det stycket ska behandlas som lagertillgångar.

8 §

I paragrafen regleras det belopp som en förpliktelse ska värderas till vid beskattningsinträde.

Vid beskattningsinträde genom fusion eller fission ska detta belopp bestämmas enligt det nya *andra stycket*. Om fusionen eller fissionen utlöser beskattning i den näringsverksamhet som förpliktelsen ingår i före beskattningsinträdet ska den värderas till det belopp som den har tagits upp till vid beskattningen. Även om fusionen eller fission i sig inte utlöser beskattning men beskattning ändå sker i samband med beskattningsinträdet ska det belopp som tillgångarna har tagits upp till vid beskattningen anses som anskaffningsvärde. Ett exempel på detta är när fusionen eller fissionen sker omedelbart efter en ordinarie beskattning i det överlåtande företaget, t.ex. direkt efter ett årsskifte när överlåtande företag har kalenderår som beskattningsår. Om förpliktelsen har tagits upp till beskattning före beskattningsinträdet, men beskattningen inte avser en period som avslutats i samband med beskattningsinträdet, ska värdet vid beskattningen inte ligga till grund för förpliktelsens värde vid den svenska beskattningen. I sådana fall, och även om förpliktelsen inte har tagits upp till beskattning över huvud taget, t.ex. för att den har uppkommit efter den senaste beskattningen i den andra skattejurisdiktionen, ska i stället förpliktelsen värderas till ett fiktivt värde. Detta fiktiva värde utgör det värde förpliktelsen skulle ha tagits upp till om fusionen eller fissionen hade utlöst beskattning, dvs. om beskattning hade skett för en period som avslutats i samband med beskattningsinträdet. När en period för vilken beskattning har skett påbörjats har ingen betydelse för tillämpningen av förevarande paragraf. Det är bara när den aktuella perioden avslutats – om det skett i samband med beskattningsinträdet eller inte – som har betydelse. Vid tillämpning av andra stycket ska ett finansiellt instrument som har ett negativt värde men som enligt 17 kap. 20 § andra stycket anses ingå i lagret inte anses utgöra en förpliktelse.

Av 1 § andra stycket framgår att med beskattning i andra stycket avses förhållandena i det överlåtande företaget. Det är alltså den verkliga eller

fiktiva beskattningen i det överlåtande företaget, av den aktuella förpliktelsen och enligt de regler som gäller för det överlåtande företaget, som är avgörande för värdet vid beskattningsinträdet.

Tredje stycket, som är nytt, innehåller en begränsning av tillämpningen av andra stycket. Sistnämnda stycke ska bara tillämpas om näringsverksamheten eller den del av näringsverksamheten som lagertillgångarna ingår i före beskattningsinträdet beskattats i en stat inom EES eller i en stat med vilken Sverige har ingått ett skatteavtal med en artikel om informationsutbyte som är tillämplig på den aktuella förpliktelsen. Det har ingen betydelse för tillämpningen av detta stycke om den aktuella förpliktelsen har beskattats eller inte. Med ”förpliktelsen” avses i detta stycke en sådan förpliktelse som avses i andra stycket, vilket innebär att ett finansiellt instrument som enligt sista meningen i andra stycket inte anses utgöra förpliktelse inte omfattas av tredje stycket.

44 kap.

8 §

Ändringen i paragrafens *första stycke* innebär att ett värdepapper som har getts ut av ett företag som upplöses genom fusion eller fission anses avyttrat om värdepappret genom fusionen eller fissionen definitivt förlorar sitt värde.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2016.